

Skriftlig årsberetning for DN Sorø

4. november 2015

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	2
Bestyrelsens hørings svar	2
Arbejdsgrupper	3
Affald og Genbrug.....	3
Arbejdsgruppen for ansøgning af midler til projekter.....	4
Ad hoc arbejdsgruppe: Bod med informationsmateriale.....	4
Ad hoc arbejdsgruppe: Bioblitz på Kongskilde Friluftsgaard	4
Bioregistreringsgruppen	4
Bjerggruppen (bjerget ved Kongskilde)	5
Fredningsgruppen.....	5
Hasselmusens beskyttelse	7
Klima- og agenda	7
Kommunikation	8
Lelaug.....	8
Lønggruppen.....	8
Naturpleje.....	8
Sags- og Plangruppen	9
Spis Naturen	11
Spørgruppen	11
Vandløb.....	11
Ørnearrangement.....	12
Fora.....	12
Dialogforum med Parnas- Natur og Aktivitetspark	12
DNs repræsentantskab	12
DNs samråd for region Sjælland	13
Følgegruppe EU Life Projekt Østdanske Højmoser – Store Åmose	13
Frivilligcenter Sorø.....	13
Grundvandsråd Sorø.....	13
Grønt Forum	13
Klimanetværket	14
Sorø Kultur- og Fritidscenter	14
Vandråd	15

Indledning

Denne skriftlige beretning for DN Sorø er en oversigt over vores aktiviteter i det forløbne år. Den er blevet til i et samarbejde med vores mange arbejdsgrupper og repræsentanter i fora, som hver for sig beretter fra sit felt.

DN Sorø har ca. 850 medlemmer, hvoraf de 50 er registreret som aktive. Hver år i december gennemgår vi listen over aktive. Nogen falder fra og nye kommer til. Sådan vil det nok altid være med frivilligt arbejde. Der er altid brug for flere aktive og der er opgaver nok både til hænder og hoveder.

De mange aktive medlemmer er baggrunden for, at vi har en velfungerende DN afdeling. Uden dem ville DN Sorø være langt mindre synlig. De aktive er organiseret i 15 arbejdsgrupper, som hver har en tovholder, der løbende melder tilbage til bestyrelsen og Podio, hvad der foregår i gruppen. Podio er en samarbejds- og sagsstyringsplatform for de aktive.

Arbejdsgrupperne er, med aktiviteter, arrangementer og ture, faglige udspil af høj kvalitet til gavn for natur og miljø, pulsen i foreningen og uvurderlige for os. Der skal derfor lyde en tak til alle, der hver på sin måde, yder en indsats for DN Sorø.

Denne skriftlige beretning suppleres af en mundtlig beretning, som formanden aflægger på Årsmødet onsdag den 4. november 2015.

Bestyrelsens hørings svar

Bestyrelsen har i løbet af året sendt flere hørings svar til relevante myndigheder. Oplægget er normalt kommet fra informationsgruppen på baggrund af input fra en eller flere arbejdsgrupper eller enkeltmedlemmer.

Natura 2000. Naturstyrelsens havde fremsendt et forslag til Natura 2000-planer for perioden 2016-21, hvortil DN Sorø havde kommentarer på 2 områder.

Dels vedr. Store Åmose, hvor vi bl.a. ønsker en samlet og langsigtet genopretningsplan for naturen, som modvirker den tørlægning og dræning, der er sket. Vi mener, at den tidligere vådgøringsplan fra 2006 må genoplives. På langt sigt bør Åmose Ås naturlige forløb søges gendannet svarende til, hvad der f.eks. er sket for Skjern Å.

Dels vedr. Tystrup-Bavelse Søen mv., hvor vi bl.a. finder at værdien af Tystrup-Bavelse Naturpark bør anerkendes i planen, herunder at konceptet kan understøtte hensigten med Natura 2000-området. Det bør endvidere præciseres, at området udgør den nedre del af en vigtig økologisk forbindelse, der strækker sig fra Åmosen i Nord til Tystrup-Bavelse i syd og som er hjemsted for beskyttede dyrearter som havørnen og hasselmusen.

Naturkvalitetsplanen. Sorø Kommune havde sendt et udkast til naturkvalitetsplan i høring. DN Sorø er tilfreds med, at der kommer en plan og finder den kan blive et nyttigt redskab for den kommunale sagsbehandling og planlægning. Vi mener dog, at der er for mange tilgængelige data, som ikke er medtaget. Det drejer sig bl.a. om Atlas Flora Danica, samt de data som DN Sorø har indsamlet og afleveret til kommunen, samt data efter 2012. Der er endvidere for mange områder, hvor planen selv angiver mangelfulde data for udpegede § 3 områder. Endelig finder vi bl.a., at den såkaldt lille natur bør omtales og behandles mere specifikt. Det er natur, der ikke beskyttes af lovgivningen. Naturområder på mindre end 2.500 m², søer/vandhuller på mindre end 100 m², jernbane- og motorvejsterræn, parker, afskærmende læhegn ved erhvervs- og boligområder, fredede alléer, parker, grøftekanter, offentlige græsplæner, golfbaner og lignende. .

Råstofplanen. Region Sjælland havde sendt et debatoplæg vedr. Råstofplanen i høring. DN Sorø's hørings svar pegede på, at det er af afgørende betydning for naturen i Sorø Kommune, at der opretholdes en grøn spredningskorridor fra nord til syd og fra øst til vest, hvor der i al fremtid ikke sker nogen form for råstofudvinding. Udlagte interesseområder i disse korridorer skal derfor fjernes, så en høj mangfoldighed (biodiversitet) af dyr, planter og svampe sikres for eftertiden. Derudover lagde vi bl.a. meget vægt på, at beskyttede naturområder som § 3 områder og skove med beskyttet natur i henhold til EU-habitatdirektiv bilag IV arter (f.eks. Hasselmus) og Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I arter (f.eks. havørne) friholdes for såvel grave- som interesseområder, endvidere at man også friholder de udvalgte kvadrater, der indgår i Naturplan Danmark.

Arbejdsgrupper

Affald og Genbrug

Søndag den 19. april og i ugen op til arrangerede DN affaldsindsamling. Også i Sorø Kommune. Det er svært at sige nøjagtig hvor mange, som deltog. Der var registreret 120 personer. Men derudover deltog, der byer og foreninger, hvor kun én var tilmeldt, men hvor det reelle antal deltagere var langt, langt højere. Vi vil her gerne sige tak til alle de mange over hele kommunen, der bidrog til naturens forskønnelse.

Indsamlingen foregik med sol, blå himmel og godt humør. Der var nogle steder måske en anelse mindre affald end tidligere. Det er en glædelig udvikling. Affaldsindsamlingen arrangeres for netop at sætte fokus på henkastet affald og det nære personlige ansvar for at det ikke sker. På sigt arbejder DN for at reducere forbruget og for at vores affald i højere grad bliver genanvendt, så vi værner om jordens knappe ressourcer. Affald skal være det der er tilbage når fantasien holder op.

DN Sorø savner en tovholder for indsamlingen, idet Eva Nielsen sagde stop efter indsamlingen i foråret.

Der er gjort klar til affaldsindsamlingen. Blandt deltagerne ses bl.a. DN Sorø's formand, Niels Hilker, borgmester Gert Jørgensen og tovholder Eva Nielsen.

Arbejdsgruppen for ansøgning af midler til projekter.

Gruppen skal støtte og vejlede arbejdsgrupper, der ønsker at søge midler til et projekt. Gruppen har ikke været aktiv i år og indstilles nedlagt. Såfremt et behov opstår kan der etableres en ad hoc gruppe vedr. den konkrete sag.

Ad hoc arbejdsgruppe: Bod med informationsmateriale

DN Sorø har haft en bod og uddelt informationsmateriale på hhv. Farmersmarket på Frederiksberg i juni og i Dianalundcentret i oktober. I begge tilfælde havde vi imed succes lånt en havørn som blikfang.

Ad hoc arbejdsgruppe: Bioblitz på Kongskilde Friluftsgaard

Gruppen blev oprettet for at koordinere DN Sorøs deltagelse i Bioblitz på Kongskilde Friluftsgård d. 11. september 2015. Ingen af de deltagende foreninger, dvs. Kongskilde Friluftsgård Naturcenter, Naturstyrelsen Storstrøm, DOF Vestsjælland, DN Sorø eller Sorø Kommune havde før deltaget i eller arrangeret en sådan Bioblitz, så arbejde måtte begynde fra bunden.

Undervejs gik Driftselskabet Kongskilde Friluftsgård konkurs, men trods dette og med velvillig indstilling fra Friluftsrådet og Sorø Kommune lykkedes det at fortsætte arbejdet med bioblitz arrangementet og med lovning på at en mere permanent ordning for naturvejledningen skal findes.

DN Sorø fik fra sekretariatet tilsagn om at stille med Naturens Ambulance og fra de aktive i DN Sorø kom der tilsagn om både at deltage i det praktiske arbejde omkring arrangementet, inkl. at støtte op omkring Naturens Ambulance, som at deltage aktivt i bioblitz som ekspert. Arrangementet blev en stor succes, selvom vejret om eftermiddagen holdt mange af de voksne væk, men de mange børn fra Sorø Kommunes skoler havde en fin dag og de voksne som kiggede forbi til det flotte arrangement blev absolut ikke skuffet.

DN Sorø kan virkelig være stolt af sin indsats, og med de erfaringen både vi og de andre arrangører indhøstede er det absolut DN Sorøs indstilling at vi deltager i et lignende arrangement når/hvis et sådant kommer på tale.

Bioregistreringsgruppen

Bioregistreringsgruppen har i 2015 været aktiv i flere arrangementer:

1. For 60. år i træk inviterede Danmarks Naturfredningsforening i samarbejde med DOF Vestsjælland d. 31. maj på en nattergaleetur med udgangspunkt på Flommen i kanten af Sorø By. Som turleder de første ca. 35 år havde vi lektor på Sorø Akademis Skole, Halfdan G. Beck, mens ornitolog Rolf Lehrmann har ledet de efterfølgende 25 ture.

I alt 13 deltagere mødte op tidligt, tidligt om morgenen, selvom vejrudsigten aftenen i forvejen ikke var god, og skyerne hang tungt over Flommen og lynene oplyste himlen i kanten.

Men humøret var alligevel højt, og nattergalene var rigtig i humør til at markere sig, ligesom man i baggrunden kunne høre den lokale drosselrørsanger, som har indfundet sig på samme sted som sidste år, lad det bare blive en rigtig god vane.

Turen sluttede som sædvanlig kl. 06:00 udenfor Skovriddergården, og i år var det lykkedes at identificere det flotte træ som står i hjørnet, hvor vi altid slutter turen. Det er en kaukasiske vingevalnød (*Pterocarya fraxinifolia*), som tidligere har vokset vildt i Danmark, men nu kun findes i enkelte parker o.lign.

2. De Vilde Blomsters dag var den 14. juni og i Sorø gik turen til Bimosen og Elseengen. 27 deltagere fulgte med og kunne glæde sig over masser af fine planter - flottest var vel en flok velduftende Skov-Gøgelilje i fuld blomst - en ret sjælden dansk orkide.

3. Bioblitz arrangementet på Kongskilde Friluftsgård d. 11. september havde deltagelse af adskillige medlemmer af Bioregistreringsgruppen, Svampe-, fugle- og planteture ud i nærområdet og der blev registreret mange arter i samarbejde med skolebørn og andre fremmødte. Arrangementer er omtalt tidligere.

Bjerggruppen (bjerget ved Kongskilde)

Bjerggruppen fik den 3. november 2014 til opgave,
- at etablere nyt spor rundt om bjergsøen
- at beskære og fælde træer og buske på bjergskrånningen.

Arbejdsgruppen begyndte straks sit arbejde med at fælde træer og buske på bjergsiden.

I løbet af foråret blev der kæmpet med bjørneklo flere gange, der blev opsat 2 nye bænke, 4 nye stolper med nye piktogrammer blev opsat på stien, og nye infotavler i nyt design blev udskiftet, en hel del træer omkring søen er blevet fældet og området af flere omgange slået med le.

Arbejdsgruppen sluttede sit arbejde med etableringen den 4. august 2015, hvorefter Bjerggruppen som aftalt nedlægges og indgår i den samlede Sporgruppe.

Fredningsgruppen

Fredningsgruppen har i 2015 været involveret i arbejdet med den kommende råstofplan, idet DN Sorø er meget bekymret for en evt. råstofindvinding i området vest for Parnasvej i Sorø Kommune. DN Sorø/ Fredningsgruppen har på forskellige måde, herunder direkte kontakt til myndighederne i region Sjælland, forsøgt at gøre det klart, at vi på ingen måde kan acceptere, at der foretages råstofindvinding i dette følsomme og interessante område. Vi håber meget at vores arbejde på mange fronter betyder, at store grave- og interesseområder bliver udtaget af råstofplanen, i modsat fald vil DN Sorø sætte alt ind på at der rent faktisk ikke sker indvinding. Råstofplanen er omtalt tidligere.

Fredningsgruppen arbejder løbende på at sikre, at fredningsbestemmelserne efterleves for de fredede alléer i Sorø kommune, dvs. alléen på den fredede del af Skælskørvej, Fægangen, Reitzensteins Allé og Krebshusalléen. På trods af at vores dialog med Sorø Kommune er god, så synes resultaterne i stor grad at udeblive.

Hvad Fægangen angår, så er der store parkeringsproblemer, især efter at SK har fjernet parkering forbudt skiltene. Den ulovlige parkering betyder, at de gamle egetræers rødder bliver beskadiget, så alléen hurtigt forarmes. Kommunens undskyldning er, som for de andre alléers vedkommende, at der ikke er penge til andet end sikring af at store grene ikke falder ned over gående, cyklende og bilerne. På positivsiden kan nævnes at DN Sorø endelig har fået

opsat den udarbejdede informationstavle om Fægangen og dens historie. Afsløringen blev foretaget af formand for Teknik- og Miljøudvalget Jens Nygaard og formand Niels Hilker.

Formanden for Teknik og Miljøudvalget, Jens Nygaard og formanden for DN Sorø foretager afsløringen af informationstavlen.

Hvad Skælskørvejen angår, så er det nuværende resultat med en meget reduceret allé og uden en plan for genplantning helt utilfredsstillende. De planer, som kommunen tidligere har fremlagt, er absolut utilstrækkelige og langvarige og synes derudover taget af bordet p.g.a. besparelser.

Reitzensteins Allé får blot lov til at forfalde og ingen genplantning sker, igen angiveligt p.g.a. besparelser i kommunen.

Den sidste allé, Kræbshusalléen er fortsat ikke i en kritisk forfatning, men der kunne gøres så meget mere for at gøre stedet attraktivt for borgere og turister. Dialogen med kommunen er god, men ingen penge er eller bliver afsat til nogen bevarende tiltag.

Fredningsgruppen har deltaget i arbejdet med den supplerende fredning i Sorø Kommunes del af Åmosen. En mindre fredning, hvis primære formål er at sikre at vandstanden i den eksisterende fredning i Åmosen ikke falder yderligere, så store kulturmæssige værdier går tabt. Fredningen er rejst af Naturstyrelsen og DNs sekretariat, og arbejdet er godt og Fredningsnævnet var også positivt indstillet ved besigtigelsen af området. DN Sorø har overfor DNs sekretariat bedt om at måtte blive part i udarbejdelsen af plejeplanerne for området, således at ikke blot landbrugsinteresserne i området tilgodeses, men også områdets dyre og fugleliv, herunder hensynet til bilag 4 arten, Engsnarren, som findes i området og som stiller meget specifikke krav til miljøet.

Fredningsgruppen overvejer pt. at gå ind i et projekt omkring vores gravhøje, som pt. er i en sørgelig forfatning. Arbejdet skal ske i samarbejde med mange andre interessenter og under meget strenge hensyn, men vi håber at tage fat på den koordinerende del af opgaven allerede

her i vinter. Fredningsgruppen håber i forbindelse med dette arbejde og helt generelt at få kontakt med borgere i den nordlige del af kommunen, hvor antallet af aktive ikke er stort.

Hasselmusens beskyttelse

Der var på årets hasselmuseftersyn mange hasselmus i kasserne og vi fik mange gode oplevelser. Det er tydeligt, at kasserne bliver mere brugt efter at de har siddet et par år.

Hasselmus med rede i opsat redekasse

Det gjorde sig bl.a. gældende i Nyrup skov, hvor vi endelig fandt Hasselmus i flere af kasserne og i forskellige dele af skoven.

I naboområderne til Hørsebøg og Nyrup skov findes der også hasselmus, ligesom der er fundet hasselmus i naboområdet til Kongskilde.

Borgmesteren kom forbi på vores besigtigelse og fik set hasselmus. Vi håber at det kan bringe vores flotte natur i Sorø op på den politiske prioriteringsliste.

Der var i sommers en studerende, der undersøgte om insektlivet i hasselmusens leveområde var anderledes end andre områder. Resultat kendes ikke.

I oktober bragte Sjællandske en stor artikel om hasselmusen og hasselmusgruppens flotte arbejde. Iøvrigt kan det nævnes, at finanslovsforslaget rummer en bevilling til arbejde med bilag IV arter herunder specifikt hasselmusen.

Klima- og agenda

Klima- og agendagruppen har bidraget til DN-Sorøs arbejde med Lokal Agenda 21 – især med

input til Sorø Kommunes Lokal Agenda 21 handleplan.

Vi er bekymrede og skuffede over at kommunen har droslet ned på klimaarbejdet. Borgmesteren gav et andet indtryk, da han holdt oplæg på DN-mødet om kommunens prioritering af klimaarbejdet kort af sin tiltrædelse i 2014.

Det er trist, at kommunen er gået ud af Den Europæiske Klimapagt, hvor kommunen havde forpligtet sig på et reduktionsmål på 20% CO₂ i 2020. Det virker ikke godt, når man hopper fra midt i et forløb. Der har ellers i kommunen været gjort en del gode ting i forhold til energibesparelser i kommunens egne bygninger og der har været en god borgerrettet indsats, bl.a. i Ruds Vedby. Vi er dog glade for, at kommunen trods alt stadigvæk er DN-Klimakommune. Vi vil følge, hvad der sker på området, om kommunen lever op til sine forpligtigelser, men også komme med konstruktive forslag.

Klimagruppen har den 28. oktober haft et arrangement i samarbejde med Grøn hverdag for Sorø og omegn med titlen "Kan det blive nemmere at træffe grønne valg i hverdagen ? Baggrunden er, at netop denne problemstilling fremgår af Sorø Kommunes Visions- og Planstrategi fra 2014 og af kommunens Agenda 21 handleplanen. Det vides ikke i skrivende stund, hvordan arrangementet forløber.

Kommunikation

Kommunikationsgruppen består af følgende arbejdsgrupper:

Podio-gruppen: Gruppen har pt. kun 1 medlem, og sørger for at alt det som DN Sorø arbejder med, det være sig myndighedsafgørelser og opfølgning på disse sager, dokumenter, intern og ekstern kommunikation, billeder, møder, mails og ture bliver gjort tilgængeligt for alle de aktive i DN Sorø.

Gruppen har holdt et par Podio kurser, hvoraf det sidste var meget ringe besøgt, så det må formodes at de aktive har tilstrækkelig viden om systemet til at anvende det til deres eget og foreningens behov.

Nyhedsbrevs-gruppen: Gruppen sørger for at der udsendes nyhedsbreve dækkende arbejdet i DN Sorø og udsendt til alle som ønsker at modtage det ca. en gang i kvartalet. I løbet af det indeværende år er der således udsendt 5 nyhedsbreve, alle af stor faglig kvalitet.

Presse-gruppen: DN Sorø har flere gange været i direkte kontakt med pressen, og bliver generelt behandlet godt og kan få vores historier på, alt i alt et meget positivt samarbejde.

Hjemmeside-gruppen: DN Sorøs hjemmeside holdes løbende ajour, herunder med nyheder og lokale sager, herunder høringssvar og pressemeddelelser. Der savnes fortsat materiale omkring den lokale natur, ligesom alle bør melde tilbage, hvis de oplever noget som ikke er ført ajour.

Informationsgruppen: Gruppen behandler alle indkomne mails til DN Sorø. Siden december 2012 har DN Sorø modtaget ca. 1000 mails.

Facebookgruppe: DN Sorø er på Facebook som en NGO-gruppe under navnet: Danmarks Naturfredningsforening i Sorø. Vi har pr. 1. september 2015 i alt 89 følgere, hvilket ikke er så mange, men forhåbentlig kan vi få flere henover tid.

Lelaug

Lelauget har ikke været aktivt i løbet af året og lægges ind under Naturpleje arbejdsgruppen.

Lønggruppen

Det var ikke muligt at komme ud på øen for at rydde plantevækst, ligesom der heller blev mulighed for at løbe på ski i området i løbet af vinteren p.g.a. mangel på frost og sne. Vi håber at kunne rydde i denne vinter så hættemågerne vil få bedre vilkår til deres yngel. Vedligeholdelse af sporet er overgået til Sporgruppen, så gruppen nedlægges og arbejdet varetages fremover af denne gruppe.

Naturpleje

Naturplejegruppen afholdt i år sit traditionelle høsletarrangement i Vaseskov d. 21. juni. 13 personer stillede op til arrangementet på dagen, og meget store dele af engen blev slået.

I lighed med de seneste år bidrog Værkstedet Åmosen med at trække en del af høet ud for os i ugen efter. Endvidere har de bistået med pleje af sporet i Åmosen.

Som noget nyt fik vi også hjælp af Sorø kommunes nyttehold - disse bidrog med at trække det resterende hø ud af engen, med fjernelse af pileopvækst i vandhullerne ved sporet i Løng, samt høslet på Maglebjerg.

Værkstedet Åmosen og Sorø Kommunes Nyttehold yder et bidrag, som er vigtig i bestræbelserne for at sikre en rig og varieret natur i Sorø Kommune. DN Sorø vil derfor gerne benytte lejligheden til at sige dem tak for indsatsen.

De spændende planter kvitterer fornemt for plejen som nu har foregået i 5 år! Tvebo Baldrian, Tyndakset Gøgeurt og Seline øger i antal og nu er engens fornemmeste beboer Gul Star også begyndt at brede sig! Derimod er problemarten Ørnebregne meget reduceret ude i engen.

Medlemmer af gruppen har overvåget de 2 bestande af den sjældne bregne Rundfinnet Radeløv. Disse holder skansen med over 20 tuer det ene sted og 2 det andet! Der har ikke været noget plejearrangement i år. Bregnerne var midt på sommeren meget præget af tørke, men midt i september havde de rettet sig og fremstod meget frodige!

Sags- og Plangruppen

Gruppen, der består af 10 medlemmer, har holdt 11 møder siden årsmødet i 2014. I gennemsnit kommer der 7 til møderne og de fraværende sender ofte skriftlige kommentarer til emner, som er på dagsordenen.

Arbejdet består i at se myndighedernes – særligt Sorø Kommunes - afgørelser igennem på natur, miljø og landskabsområdet. Når naturens interesser er på spil, vurderer gruppen om der er grundlag for at klage over en afgørelse eller på anden vis tale naturens sag. I disse tilfælde nedsætter gruppen et mindre gruppe, der formulerer forslag til skrivelse, som forelægges bestyrelsen til godkendelse før den afsendes.

Sags- og plangruppen behandler i gennemsnit 20 sager om måneden og fremlægger på hvert møde udvalgte, relevante sager for bestyrelsen til endelig stillingtagen.

Gruppen har bl.a. behandlet sager i forbindelse med lokalplaner, kommuneplantillæg, landzonetilladelser, herunder anlæg af mindre vandhuller og sager omkring å, sø og skov bygge- og beskyttelseslinjer.

Af mere markante sager kan fremhæves:

Nedlæggelse af markvej ved Alsted. Det er en sag, der går ca. 8 år tilbage. Den korte version af sagen er: Ejeren af Alstedgård havde dengang forbudt adgang til en markvej, som forbandt Hejreskovvej med en anden markvej øst for Alsted, og dermed gav muligheder for en fin rundtur med udkig til Suså-dalens særlige natur. DN, Friluftsrådet og lokalrådet indbragte sagen for Naturklagenævnet (som det hed dengang), der fastslog, at adgang til markvejen fortsat skulle være mulig. Derefter pløjede ejeren markvejen op!

Sagen fortsatte, bl.a. ved fortsatte henvendelser til kommunen med opfordring til at få bragt adgangen på plads. Ejeren indbragte sagen for byretten - og tabte. Kommunen inddrog politiet i sagen med henblik på at få sikret adgang, men lige lidt hjalp det. Undervejs var også Naturstyrelsen blevet involveret, idet lodsejeren havde interesser i forhold til naturgenopretningsprojektet ved Susåen.

Sagen blev mere og mere mudret, og i 2013 besluttede Sorø Kommune at frafalde sagen og dermed kravet til lodsejeren om reetablering af markvejen. Det er fra Sorø Kommune tidligere oplyst, at man ikke ønskede at presse lodsejeren, hvis dette kunne føre til at naturgenopretningsprojektet på Susåen ikke bliver til noget. DN og andre organisationer har undret sig over denne sammenblanding af tingene, og DN påklagede kommunens afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet.

I juni 2015 modtog DN Sorø så en afgørelse fra Natur- og Miljøklagenævnet. Afgørelsen er ret klar, idet den ophæver Sorø Kommunes tilladelse. Nævnet bemærker dog, at det er muligt for ejeren at søge kommunen om etablering af en alternativ adgangsmulighed som grundlag for en ny ansøgning om at nedlægge markvejen. Sags- og plangruppen følger sagen og har i slutningen af august forespurgt, hvilke foranstaltninger Sorø Kommune vil træffe på baggrund af nævnets afgørelse, og med hvilken tidsplan dette vil ske.

Afskærmende beplantning langs motorvejen er omtalt i tidligere årsberetninger. Status er, at Sorø Kommune har lavet et forslag til ny lokalplan, der bl.a. vil tillade, at den afskærmende beplantning fjernes. DN udtalte i sit høringssvar en bekymring af udviklingen af kommunen fra grøn kommune til grim kommune. Lokalplanforslaget er ikke vedtaget endnu. Ikke på grund af DN kommentar, men fordi Vejdirektoratet nedlagde veto mod denne mulighed for skiltning i det åbne land. Dette fik Sorø Kommunes Borgmester til at beklage sig til Erhvervs- og udviklingsministeren og bl.a. udtale, at Vejdirektoratets praksis er krænkende for borgerne i Sorø Kommune. På den baggrund sendte vi efterfølgende et brev til ministeren, hvori vi tilkendegav at være uenig i Sorø Kommunes brev, og på ingen måde føler os krænket over en restriktiv praksis på natur og miljøområdet. Der er kommet svar fra Ministeren, som takker for henvendelsen, hvori vi giver opbakning til Vejdirektoratets veto og videresender vores synspunkter til Erhvervsstyrelsen, som træffer afgørelse, hvis en statslig og kommunal myndighed er uenige.

Byggeplads i Åmosen. DN Sorø opdagede i efteråret 2013, at der var opført en barak i den fredede del af Åmosen. Vi kontaktede Sorø Kommune, som efterfølgende bad ejeren om at fjerne bygningen, der var opført i strid med fredningen. Bygningen står der imidlertid fortsat, og ejeren Bodal Gods har dels fået afslag på dispensation fra kommunen og dels et påbud om fjernelse. Sorø Kommune tilkendegiver over for ejeren, at man stadigvæk er interesseret i en god og konstruktiv dialog om en alternativ placering og udformning. Der er fortsat en række klagemuligheder, og Sags- og plangruppen vil følge sagen indtil barakken er fjernet. Den 27. september er pavillonen fortsat til stede, trods kommunens påbud om at fjerne den.

Byggeri ved Sorø Sø Sorø Kommune har i juni givet dispensation fra søbeskyttelseslinjen til, at Sorø Roklub kan udvide klubhuset med en tilbygning på 100 m² og dermed også en dispensation fra den gældende lokalplan.

DN Sorø har påklaget afgørelsen til Natur- og Miljøklagenævnet, da vi finder at udvidelsen ikke blot er en "huludfyldning", som kommunen angiver, men endnu en barriere for at opleve Sorø Sø som et enestående landskabelement.

Vi finder endvidere, at der dispenseres i strid med planloven, da byggefelter i en lokalplan betragtes som principper i lokalplanen, og i henhold til planloven kan kommunen ikke dispensere i strid med en af lokalplanens principper.

Endelig er vi betænkelig ved de afledte konsekvenser af dispensationen, så der vil komme flere, som ønsker en udvidelse af eksisterende rammer.

Sorø Vinterbadeklub har i oktober fået tilladelse til en bygning ved søen, og Sorø Kajakklub har forespurgt kommunen om udvidelsesmuligheder i huset for enden af Frederiksvej. Så den oprindelige bekymring for en dominoeffekt har vist sig velbegrundet. Sorø Kommunes afgørelse vedr. en bygning til Sorø Vinterbadeklub er påklaget med samme begrundelse som ved roklubben.

Husdyrsager Sags- og plangruppen kan i tvivlstilfælde eller ved direkte komplicerede sager henvende sig til sekretariatet for at få faglig bistand. Det gør vi ofte ved husdyrsager, der med indviklede beregninger af dyreenheder, ammoniakemission osv kræver en viden, som gruppen pt. ikke besidder.

Spis Naturen

Gruppen er nystartet og består af 2 medlemmer. Den har haft et enkelt arrangement den 10. maj med emnet: Giftfri haver i Sorø – vil du være med?

De 10 deltagere havde en spændende eftermiddag og fik i haven 40 forskellige vilde planter, som blev navngivet og diskuteret. Derudover fik de ideer til hvorledes man kan dyrke haverne uden brug af giftstoffer. I urtehaven, blomsterbedene, æbletræerne og i drivhuset. For at sætte mere fokus på kampagnen www.merelivihaven.dk blev deltagerne også præsenteret for muligheden for insekthoteller. Deltagerne smagte på havens produkter og fik kaffe med blomsterkager. Eftermiddagen var arrangeret af DN-Sorø i samarbejde med Praktisk økologi og Spis Sorø – vildt og lokalt. Spis Naturen efterlyser medlemmer, så vi kan få gang i flere arrangementer. Vi overvejer et arrangement om grise og måske en svampetur.

Spørgruppen

Den 19. februar blev Sti- og foldergruppen erstattet af en samlet spørgruppe med 2 tovholdere og flere hjælpere, som bl.a. sørger for, at der er foldere i de mange folderkasser. Den 17. maj 2015 blev 10 års jubilæet for det første spor markeret med en officiel tur på sporet gennem Grydebjerg Skov. Der deltog 40 i dette arrangement, som i stedet for champagne blev afsluttet med lokalproduceret økologisk æblemost.

Der er foretaget tilstandsvurdering af alle spor, og en del vedligeholdelse og udskiftning af stolper er foretaget. Af større arbejder kan nævnes;
- sporet ved Maglebjerg blev slået med le og ryddet med grensav, sporet var groet godt til

- sporet i Løng og på kanten af Åmosen fik også et kraftigt løft. Et stort og flot arbejde af arbejdsgruppen.

Vandløb

2015 har været et stille år for vandløbsgruppen, da der ikke har været nogen nye sager. Sagen vedr. Flæbækken, hvor foreningen ankede Sorø Kommunes tilladelse til oprensning, er blevet afgjort i Naturklagenævnet. Med en 5 mod 4 afgørelse blev kommunens tilladelse stadfæstet, så her vandt jordbrugs- og økonomiske interesser over naturinteresser.

Sorø Kommune har udsendt deres forslag til Vandplan 2. Der er tale om en minimumsløsning, idet der ikke er planlagt indgreb ud over de der er dikteret fra centralt hold. Vi har ikke fundet anledning til at kommentere planen, der for nærværende ikke er vedtaget i byrådet.

Sorø Kommune har i 2015 ikke været aktiv omkring vores vandløb. Kommunen har ikke fundet økonomi til vedligeholdelse af gydebanker samt el-befiskning, så det har været muligt at lave bestandsanalyser. DTU AQVA har i 2014 lavet en bestandsanalyse, der helt klart viser, at der er behov for en forbedret indsats i vores vandløb, specielt i Tude Å systemet.

Ørnearrangement

90 tilhørere var mødt op til DN Sorøs ørneaften den 20. marts, hvor ornitolog Frank Wille holdt et levende og engageret foredrag om havørnene ved Sorø Sø.

Foredraget blev understøttet af fantastiske billeder, der viste året gang for havørnene. På mødet blev det påpeget, at Parnas Natur og Aktivitetspark har lovet, at Bøgeholmen, der ligger i Sorø Sø af hensyn til havørnene, friholdes for ilandstigning og sejlads i et bælte på 10 - 20 meter omkring den, ligesom der etableres et reservat i bugten umiddelbart syd for Bøgeholmen.

Tilhørerne fyldte godt i Salen

Fora

Dialogforum med Parnas- Natur og Aktivitetspark

Da DN Sorø i sin tid tilbagekaldte sin påklage til Natur- og Miljøklagenævnet blev der stillet halvårslige dialogmøder i udsigt. Målet med disse er, at varetage natur- og miljøhensyn, at blive orienteret om udviklingen i projektet og at få besvaret nogle af de spørgsmål, som har rejst sig siden sidste dialog. Der har været afholdt to dialogmøder. Det første den 7. april med Niels Aalbæk Jensen og den 29. september, hvor også Helle Due, den nye forpagter, deltog.

På møderne har der været en konstruktiv og fremadrettet dialog. Der har også været kontakt mellem møderne bl.a. om bålhytten, som er placeret tæt på og meget synlig fra søen. Den har vi bedt om at få flyttet jf. den oprindelige aftale, enten til grusgraven eller et andet sted væk fra søbeskyttelseslinjen, hvor den ikke er synlig. DN Sorø repræsenteres af formanden, næstformanden og Lene Skovgaard.

DNs repræsentantskab

Repræsentantskabet er DNs højeste myndighed, og mødes to gange årligt. Det har følgende hovedopgaver:

- Beslutte DN's overordnede politik
- Vedtage foreningens årlige aktivitetsplan og tilhørende budget
- Godkende foreningens årsregnskab
- Vælge præsident, vicepræsident, hovedbestyrelse og udvalgsformænd

I 2014/2015 har der været Repræsentantskabsmøde den 22. og 23. november i Holstebro og den 21. og 22. marts 2015 i Fåborg. DN Sorø har to delegerede og har været repræsenteret af formanden og næstformanden.

DNs samråd for region Sjælland

Samrådet består af 2 repræsentanter fra hver af regionens 17 afdelinger. DN Sorø repræsenteres af formand og næstformand. Samrådet ledes af et formandskab på 3 med Niels Hilker, Sorø som formand, og har som opgave - ud over gensidig dialog og inspiration - at skrive høringsvar til regionale planer eller, hvor sager går på tværs af kommunegrænser og berører større områder. Samrådet står for et årligt regionstræf for de aktive medlemmer i Regionen.

I år var der Regionstræf den 27. september på Stevns, hvor emnerne var verdensarven på Stevns, Flagermus og Regionens internationale infrastruktur.

Følgegruppe EU Life Projekt Østdanske Højmoser – Store Åmose

DN-Sorø har en plads i følgegruppen til LIFE-Åmose-projektet, der går ud på at genskabe aktiv højmose i dele af St. Åmose, hhv. Sandlyng og Verup moser. Lodsejerforhandlinger og analyser i området pågår i øjeblikket. Et enkelt følgegruppemøde i 2015 er holdt indtil nu - d. 1/7, hvor gruppen mødtes i Verup Mose og foreløbige resultater blev præsenteret af dels

kommunens repræsentanter og dels tilknyttede konsulenter Niels Riis og Mette Risager. Foreløbige resultater for Verup Mose tyder på at der kan genetableres højmosепartier centralt i mosen ved at tilbageholde regnvand via blokering af drængrøfter og etablering af spunsvægge strategiske steder.

Frivilligcenter Sorø

DN Sorø er medlem af Frivilligcenter Sorø, som har til formål at formidle aktiv kontakt og dialog mellem interesserede enkeltpersoner, foreninger og organisationer til styrkelse af den frivillige sociale indsats i kommunen. Dette gør centret bl.a. ved at støtte sine medlemmers behov for foreningsservice mv. Frivilligcentret har trykt et antal farvekopier af DN Sorøs skriftlige beretning. DN Sorø er repræsenteret i centrets bestyrelse.

Grundvandsråd Sorø

Der er afholdt et møde i grundvandsrådet den 25 juni 2015. og der skal være et nyt møde i oktober måned.

Grønt Forum

DN Sorø har en repræsentant i Grønt Forum, der er et rådgivende organ for hhv. Teknik- og Miljøudvalget og Økonomiudvalget i Sorø Kommune. Grønt Forum består pt. af 16 repræsentanter fra grønne organisationer i kommunen og har holdt 4 møder i årets løb. Hertil kommer forskellige arbejdsgrupper bl.a. om udkastet til Agenda 21 handleplan, som blev forelagt på et fællesmøde med de to politiske udvalg. Grønt Forum giver god mulighed for at påvirke Sorø Kommunes natur og miljø dagsorden.

Klimanetværket

DN Sorøs klimagruppe har en repræsentant i DN's landsdækkende Klimanetværk, og deltog i årsmøde i netværket i februar 2015 i Sønderborg, hvor emnet var kommunens Projezt Zero. Her skabes nye arbejdspladser ved en satsning på at nedbringe at kommunens samlede udslip af klimagasser. Desværre har Sorø Kommune ikke en tilsvarende indsigt efter, at den har valgt at udtræde af Borgmesterpagten (Klimapagten), der en pagt imellem europæiske kommuner om at reducere CO₂-udslip med 20% i 2020. Vi vil gerne appellere til, at kommunen fastholder sit engagement i Klimapagten, da klimaudfordringerne kan få helt uoverskuelige følger for, hvordan kommende generationer kan leve på jorden. Naturen vil miste indhold af vilde planter og dyr, vejret vil blive vildere, udsivning af kvælstof fra marker forventes øget m.v.

Kommunikationsnetværk

DN Sorø forsøger at være aktive i kommunikationsnetværket via Podio, men netværket fungerer ikke, selvom der var masser af emner omkring DN afdelingernes kommunikation som kunne tages op, herunder Podio, Facebook, nyhedsbreve, hjemmesider osv.. Problemstillingen forsøges rejst på repræsentantskabsmøderne.

Naturplejenetværket

DN-Sorø deltog med 2 medlemmer i årets træf i DN's Naturplejenetværk.

Årets træf blev holdt på Als/Sønderjylland og der blev kigget på og plejet udvalgte mindre naturarealer. Blandt andet en fin skoveng nær Sønderborg med en fin bestand af Løvfrø og hvor vi så adskillige af denne lille fine frø! Herforuden besøgte vi den i arkæologisk henseende velkendte Nydam Mose, der også huser en fin flora og hvor naturpleje foregår!

Netværk for lokale webredaktører

Netværket fungerer alene når sekretariatet har problemer med netværket. Problemstillingen forsøges taget op på repræsentantskabsmøderne.

Sorø Kultur- og Fritidscenter

DN Sorø er medlem af Sorø Kultur- og Fritidscenter. Medlemskabet koster 500 kr. om året og giver adgang til at holde alle bestyrelsesmøder og en hel del af øvrige møder på stedet. Centret er en rigtig god ramme for disse aktiviteter og vi er tilfredse med medlemskabet. Vi har været repræsenteret på generalforsamlingen den 18. marts og lokalefordelingsmødet den 28. maj 2015. DN Sorø repræsenteres af formanden.

TV 2 Øst repræsentantskab

Som suppleant i repræsentantskabet deltog Rolf på repræsentantskabsmødet d. 14. april 2015. Et længere referat blev efterfølgende udarbejdet. Konklusionen på mødet var at det var meget interessant at deltage, men at repræsentantskabet primært synes til for at de mange deltagende foreninger skulle være repræsentanter for TV2 Øst, ikke omvendt.

Vandråd

Der er på landsplan nedsat vandråd i alle hovedvandoplande. DN Sorø har et medlem af vandrådet vedr. oplandet til smålandsfarvandet. Rådene skal, ud fra deres kendskab til lokale forhold, rådgive om, hvor og hvordan virkemidlerne kan anvendes. Siden sidst har nedenstående foreninger indgivet et høringssvar til Naturstyrelsen den 8. juni 2015 vedr. 2 projekter med dobbeltprofil henholdsvis i Næstved- og Lolland kommuner, da vi ikke mener disse projekter giver noget kvalitets løft i de pågældende vandløb. Der er tidligere sendt en klage vedr. disse projekter, samt et mere, hvor der blev medhold. Vi har ikke set NSTs endelige indstilling. Dansk Vand- og Spildevandsforening, DN, Friluftsrådet, DSF og Sydsjællands Ørredfond.

Niels Hilker
formand for DN Sorø